

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

20. april 2022

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 13 (L 1 - § 7. Finansministeriet) af 29. november 2021 stillet efter ønske fra Christian Rabjerg Madsen (S)

Spørgsmål

Vil ministeren i tabelform oplyse fordelingskonsekvenserne for de ti indkomstdeciler, og de ti percentiler i øverste indkomstdecil, af Venstres finanslovsprioriteter for 2022, ”Mere frihed og flere muligheder”. Der bedes lagt til grund, at hele ”pulje til yderligere skattelettelser” på 1,25 mia. kr. udmøntes til at hæve topskattegrænsen.

Svar

I forbindelse med udarbejdelse af Finansudvalgets spørgsmål nr. 198 (alm. del) af 24. marts 2022 er Finansministeriet blevet opmærksom på, at den forudsatte forøgelse af topskattegrænsen fra 552.500 kr. til 572.900 kr. i 2022 var baseret på et umiddelbart provenu svarende til 1,25 mia. kr., mens provenuvirkningen efter tilbageløb og adfærd var mindre. For et provenu på 1,25 mia. kr. efter tilbageløb og adfærd kan topskattegrænsen i stedet hæves til 596.500 kr. i 2022. Denne ændring af besvarelsen har en væsentlig betydning for fordelingsvirkningerne af initiativet *Pulje til yderligere skattelettelser*.

I besvarelsen indgår de initiativer i Venstres finanslovsprioriteter for 2022, som skønnes at have en virkning på de disponible indkomster, afgiftsbetalinger og initiativer målrettet erhvervslivet, der gennem nedvæltning indirekte påvirker de disponible indkomster.

Opgørelserne tager udgangspunkt i gældende regler, da spørgsmålet blev stillet, dvs. før finansloven for 2022 og før *aftale om en ny reformpakke for dansk økonomi*. Det bemærkes, at Venstres finanslovsprioriteter indeholder initiativer, som allerede er helt eller delvist aftalt i reformpakken. Det gælder initiativerne vedrørende grøn check, dimittenddagpenge, afskaffelse af modregning for lønindkomst i pensionsydelse, forhøjelse af fribeløbet for studerende, forhøjelse af loft på beskæftigelsesfradrag samt nedsættelse af elafgiften.

De enkelte initiativer er i besvarelsen opdelt i tre kategorier:

1. Initiativer, der har direkte virkning på de disponible indkomster
2. Initiativer, der vedrører forbrugsafgifter
3. Initiativer, der er målrettet erhvervslivet

Forslaget indeholder også en række initiativer vedrørende det offentlige forbrug, som påvirker udgifterne til det individualiserbare offentlige forbrug, fx deltagerbetaling for danskuddannelse og besparelser på den kommunale beskæftigelsesindsats. Disse initiativer og andre initiativer med betydning for det individuelle offentlige forbrug, og som dermed påvirker de udvidede forbrugsmuligheder, indgår ikke i opgørelsen.

1. Initiativer med direkte virkning på de disponible indkomster

Forslaget indeholder en række initiativer, som enten påvirker ydelsessystemet, indkomstbeskatningen eller på anden måde har umiddelbar virkning på de disponible indkomster. Disse initiativer er:

Fra elementet ”Jobvækst i en grøn omstilling”:

- Forhøjelse af beskæftigelsesfradraget
- Afskaffelse af seniorjobordningen
- Afskaffelse af modregning af partners arbejdsindkomst i folke-, senior- og førtidspension
- Afskaffelse af modregning af egen arbejdsindkomst i folkepension
- Forhøjelse af skattefrie seniorpræmier
- Mere rimelig dimittendsats for dagpenge
- Forhøjet fribeløb for studerende
- Lavere aktivitetstillæg til kontanthjælpsmodtagere
- Afskaffelse af den almindelige grønne check for ikke-pensionister
- Forhøjelse af den supplerende grønne check for børn
- Forhøjet loft for investorfradrag (iværksætterudspil)
- Forhøjet loft på aktiesparekonto (iværksætterudspil)
- Tilbagerulning af forøgelsen af bo- og gaveafgiften for virksomhedsarvinger
- Pulje til yderligere skattelettelser

Fra elementet ”En stram og konsekvent udlændingepolitik”:

- Lavere integrationsydelse
- Opholdskrav for dagpenge

Fra elementet ”En fornyet offentlig sektor med mennesket i centrum”:

- Afskaffelse af tidlig pension

I besvarelsen er det lagt til grund, at *Pulje til yderligere skattelettelser* på 1,25 mia. kr. udmøntes til at hæve bundgrænsen for topskat. Det svarer til en forøgelse af bundgrænsen fra 552.500 kr. til 596.500 kr. (2022-niveau).

I overensstemmelse med den sædvanlige metode til opgørelse af fordelingsvirkninger medregnes alene de umiddelbare virkninger på de disponible indkomster. Det betyder, at eventuelle adfærdsvirkninger ikke er medtaget i opgørelserne.

Der opgøres generelt ikke fordelingsvirkninger af initiativer, hvor hovedparten af virkningen på den disponible indkomst forventes at optræde via en ændret arbejdsmarkedstilknytning og dermed blandt andet modsvares af en ændret arbejdsindsats. Der er således ikke opgjort fordelingsvirkninger af *Afskaffelse af tidlig pension* og *Afskaffelse af seniorjobordningen*.

Med hensyn til *Tilbagerulningen af forøgelsen af bo- og gaveafgiften for virksomhedsarvinger* ("generationsskifteskatten") er det ikke muligt at opgøre den samlede virkning på indkomstfordelingen. Lavere bo- og gaveafgift skønnes dog at kunne bidrage til at øge indkomstforskellene, jf. svar på Finansudvalgets spørgsmål til L1 nr. 95 af d. 25. november 2020, hvor fordelingen af afgiftsbetalingen for hhv. boer og afdødes børn er søgt belyst.

Initiativerne skønnes samlet set at sænke de disponible indkomster med 1,30 pct. for personer i 1. indkomstdecil, mens de disponible indkomster øges med 0,84 pct. for personer i 10. indkomstdecil, jf. *tabel 1*.

Tabel 1**Virkninger af initiativer med direkte virkning på de disponible indkomster opdelt på indkomstdeciler**

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
	decil	decil	decil	decil	decil	decil	decil	decil	decil	decil
	Pct. af disponibel indkomst									
Forhøjelse af beskæftigelsesfradraget	0,00	0,01	0,01	0,02	0,03	0,04	0,05	0,05	0,05	0,03
Afskaffelse af modregning af partners arbejdsindkomst i folke-, senior- og førtidspension	0,01	0,01	0,02	0,04	0,08	0,13	0,21	0,26	0,28	0,15
Afskaffelse af modregning af egen arbejdsindkomst i folkepension	0,01	0,00	0,00	0,01	0,02	0,05	0,10	0,15	0,16	0,09
Forhøjelse af skattefri seniorpræmier	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,02	0,02	0,02
Mere rimelig dimittendsats for dagpenge ¹⁾	-0,42	-0,15	-0,06	-0,05	-0,04	-0,03	-0,02	-0,01	-0,01	0,00
Forhøjet fribeløb for studerende	0,06	0,04	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lavere aktivitetstillæg til kontanthjælpsmodtagere ²⁾	-0,16	-0,02	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Afskaffelse af den alm. grønne check for ikke-pensionister	-0,65	-0,24	-0,14	-0,15	-0,14	-0,13	-0,11	-0,09	-0,06	-0,03
Forhøjelse af den supplerende grønne check for børn	0,05	0,03	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,01	0,00	0,00
Forhøjet investorråd (iværksætterudspil)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
Forhøjet loft på aktiesparekonto (iværksætterudspil)	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02
Pulje til yderligere skattelettelser (topskat) ³⁾	0,01	0,00	0,01	0,01	0,03	0,07	0,13	0,21	0,36	0,50
Lavere integrationsydelse	-0,10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Opholdskrav for dagpenge	-0,12	-0,07	-0,03	-0,02	-0,02	-0,01	-0,01	0,00	0,00	0,00
Samlet virkning	-1,30	-0,39	-0,17	-0,10	0,01	0,16	0,39	0,60	0,81	0,84

Anm.: Fordelingsvirkningerne er opgjort ud fra den familieekvivalerede disponibel indkomst. Virkningerne er opgjort enkeltvis og beregnet på baggrund af forskelligt datagrundlag. Den samlede virkning skal derfor fortolkes varsomt.

- 1) Initiativet omfatter en reduktion af dimittendsatsen til ca. 9.500 kr., en forkortelse af dagpengeperioden for dimittender samt krav om dansk sprogkundskab eller beskæftigelse for dimittendagpenge. Initiativerne indgår i udspillet til *Danmark kan mere I*.
- 2) Fordelingsvirkningerne af en nedsættelse af aktivitetstillæget for kontanthjælpsmodtagere med 100 mio. kr. er baseret på en nedsættelse af aktivitetstillæget på 35 pct., jf. svar på Beskæftigelsesudvalgets spørgsmål nr. 439 af 18. september 2020. Opgørelsen tager udgangspunkt på kontanthjælpsmodtagere i december 2017.
- 3) Det skal bemærkes, at hvis puljen på 1,25 mia. kr. udmøntes ved lempelse af andre skatter eller afgifter, så vil fordelingsvirkningerne af initiativet være anderledes.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag samt svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 93 af 25. november 2020.

For personer i de ti øverste percentiler skønnes initiativerne at bidrage til at øge de disponible indkomster med 0,51-1,03 pct., jf. tabel 2.

Tabel 2

Virkninger af initiativer med direkte virkning på de disponible indkomster opdelt på indkomstpercentiler

	91.	92.	93.	94.	95.	96.	97.	98.	99.	100.
	per-	per-	per-	per-	per-	per-	per-	per-	per-	per-
	centil	centil	centil	centil	centil	centil	centil	centil	centil	centil
	Pct. af disponibel indkomst									
Forhøjelse af beskæftigelsesfradraget	0,05	0,05	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,03	0,03	0,01
Afskaffelse af modregning af partners arbejdsindkomst i folke-, senior- og førtidspension	0,28	0,27	0,30	0,24	0,19	0,18	0,19	0,17	0,09	0,03
Afskaffelse af modregning af egen arbejdsindkomst i folkepension	0,17	0,11	0,15	0,09	0,09	0,11	0,13	0,11	0,06	0,06
Forhøjelse af skattefri seniorpræmier	0,02	0,02	0,02	0,02	0,03	0,02	0,02	0,03	0,02	0,01
Mere rimelig dimittendsats for dagpenge	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Forhøjet fribeløb for studerende	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lavere aktivitetstillæg til kontanthjælpsmodtagere	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Afskaffelse af den alm. grønne check for ikke-pensionister	-0,05	-0,04	-0,04	-0,04	-0,03	-0,03	-0,03	-0,02	-0,02	-0,01
Forhøjelse af den supplerende grønne check for børn	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Forhøjet investorfradrag (iværksætterudspil)	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02	0,03	0,14
Forhøjet loft på aktiesparekonto (iværksætterudspil)	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,03	0,02
Pulje til yderligere skattelettelser (topskat)	0,48	0,50	0,53	0,55	0,58	0,61	0,64	0,64	0,59	0,26
Lavere integrationsydelse	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Opholdskrav for dagpenge	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Samlet virkning	0,97	0,92	1,02	0,93	0,93	0,96	1,03	1,00	0,83	0,51

Anm.: Se anmærkninger til tabel 1.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag samt svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 93 af 25. november 2020.

2. Initiativer, der vedrører forbrugsafgifter

Forslaget indeholder initiativer, der ændrer forbrugsafgifterne. Ændrede forbrugsafgifter påvirker ikke befolkningens disponible indkomster direkte, men påvirker i

stedet befolkningens forbrugsmuligheder. Hvis afgiftsændringerne beregningsteknisk betragtes som en ækvivalent ændring i indkomstskatterne, svarer afgiftsnedsættelserne til, at forbrugsmulighederne øges. Initiativerne er:

Fra elementet ”Jobvækst i en grøn omstilling”:

- Skattestop
- Lavere elafgift

Man være opmærksom på, at forbrugsafgifter adskiller sig fra indkomstskatter ved, at de ofte er begrundet med et ønske om at skabe en adfærdsændring (og ikke omfordeling). Hertil kommer, at der ikke er høj kvalitetsdata om befolkningens forbrug. De tilgængelige oplysninger om befolkningens betaling af afgifter er generelt behæftet med betydelig usikkerhed.

Hvis afgiftsændringerne i finanslovsforslaget beregningsteknisk betragtes som en ækvivalent ændring i indkomstskatterne, svarer afgiftsændringerne til, at forbrugsmulighederne øges forholdsvist mest for personer i den nederste del af indkomstfordelingen. For personer i 1. decil medfører initiativerne en ækvivalent stigning i disponibel indkomst på 0,83 pct., mens personer i 10. decil opnår en stigning på 0,31 pct., *jf. tabel 3*.

Besvarelsen tager udgangspunkt i et skattestop pr. 1. januar 2022. Det forudsættes, at ændringer, der træder i kraft den 1. januar 2022, ikke aflyses, altså at skattestoppet gælder med de fra den 1. januar 2022 gældende regler. Det drejer sig blandt andet om den sidste indfasning af *Aftale om Skattereform 2012*.

Virkningen af skattestoppet opgøres i 2025 og omfatter afløsning af indeksering af tinglysningsafgiften og en række energi- og miljøafgifter. Virkningen er fortsat stigende i de efterfølgende år, da den aflyste indeksering af afgifterne gradvist vil medføre en lavere afgiftsbetaling målt i faste priser.

Det skal bemærkes, at der er en række punktafgifter, der er omfattet af skattestoppet, men for hvilke der hverken eksisterer lovgivning eller aftaler om fremtidige diskretionære forhøjelser eller indeksering. Den opgjorte virkning af et skattestop for disse afgifter vil således være nul, til trods for at afgifterne i praksis vil være berørt af skattestoppet.

Tabel 3

Virkning af afgiftsændringer opgjort som ækvivalent virkning på disponibel indkomst opdelt på indkomstdeciler

	1. decil	2. decil	3. decil	4. decil	5. decil	6. decil	7. decil	8. decil	9. decil	10. decil
	Pct. af disponibel indkomst									
Skattestop (afgiftsdel) ¹⁾	0,28	0,24	0,23	0,23	0,22	0,22	0,22	0,21	0,21	0,18
Lavere elafgift (nedsættelse med 23 øre pr. kWh i 2030)	0,56	0,32	0,28	0,26	0,24	0,23	0,21	0,20	0,18	0,13

Samlet virkning	0,83	0,56	0,52	0,49	0,47	0,45	0,43	0,41	0,38	0,31
------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Anm.: Ændringer i afgiftsbetaling er indregnet som ækvivalent ændring i disponible indkomster.

1) Virkningen af skattestoppet er beregnet under antagelse af en selvfinansieringsgrad på 2 pct.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

For de øverste ti percentiler er det ikke muligt at skønne over virkningen af skattestoppet grundet utilstrækkeligt datagrundlag. Beregningsteknisk benyttes virkningen for 10. indkomstdecil til at afspejle virkningen for 91.-100 percentil. Den opgjorte virkning giver dermed ikke et retvisende billede af virkningen af et skattestop for de øverste percentiler. Det vurderes blandt andet, at virkningen for det 100. percentil er overvurderet, mens virkningen for det 91. percentil er undervurderet.

Set i lyset af dette, skønnes initiativerne at bidrage til at øge de disponible indkomster med 0,24-0,34 pct. for personer i de ti øverste percentiler, *jf. tabel 4.*

Tabel 4

Virkning af afgiftsændringer opgjort som ækvivalent virkning på disponibel indkomst opdelt på indkomstpercentiler

	91.	92.	93.	94.	95.	96.	97.	98.	99.	100.
	per-	per-	per-	per-	per-	per-	per-	per-	per-	per-
	centil	centil	centil	centil	centil	centil	centil	centil	centil	centil
	Pct. af disponibel indkomst									
Skattestop (afgiftsdel) ¹⁾	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18
Lavere elafgift (nedsættelse med 23 øre pr. kWh i 2030)	0,56	0,32	0,28	0,26	0,24	0,23	0,21	0,20	0,18	0,13
Samlet virkning	0,34	0,34	0,34	0,34	0,33	0,33	0,32	0,31	0,30	0,24

Anm.: Se anmærkninger til tabel 3.

1) Virkningen forudsættes at være lig virkning af skattestoppet for 10. indkomstdecil. Der er ikke skønnet over virkningen af skattestoppet på indkomstpercentiler.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

3. Initiativer, der er målrettet erhvervslivet

Initiativer målrettet erhvervslivet, herunder selskabsskatter, skatte kreditter, afgifter mv., antages beregningsteknisk at blive nedvæltet i lønningerne i bred forstand, og vil dermed beregningsteknisk være fordelingsmæssigt neutrale (overførsler og lønninger påvirkes symmetrisk). Det skal ses i sammenhæng med, at en ændring i lønnen afspejler sig i en ændring i overførslerne via satsreguleringsprincipperne samt i en ændring i de offentlige lønninger via reguleringsmekanismen i de offentlige overenskomster. Initiativerne, der er målretter erhvervslivet, omfatter:

Fra elementet ”Jobvækst i en grøn omstilling”

- Permanent højere fradrag for forskning og udvikling
- Forhøjelse af loftet over skattekreditter, virksomheder kan få udbetalt, hvis de har forskningsrelateret underskud.

Det skønnes, at initiativer målrettet erhvervslivet øger de disponible indkomster med 0,09 pct., jf. tabel 5 og tabel 6.

Tabel 5

Virkninger af initiativer målrettet erhvervslivet opdelt på indkomstdeciler

	1. decil	2. decil	3. decil	4. decil	5. decil	6. decil	7. decil	8. decil	9. decil	10. decil
<i>Pct. af disponibel indkomst</i>										
Permanent forhøjelse af FoU-fradraget	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07
Forhøjelse af loftet over skattekreditter	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
Samlet virkning	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09

Anm.: Personerne i befolkningen er rangeret efter familieækvivaleret disponibel indkomst. Virkningen af en forhøjelse af loftet over skattekreditter, virksomheder kan få udbetalt, hvis de har forskningsrelateret underskud, er opgjort med udgangspunkt forslaget i Vinstres finanslovspræcedens for 2021.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag samt svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 93 af 25. november 2020.

Tabel 6

Virkninger af initiativer målrettet erhvervslivet opdelt på de øverste indkomstpercentiler

	91. per- centil	92. per- centil	93. per- centil	94. per- centil	95. per- centil	96. per- centil	97. per- centil	98. per- centil	99. per- centil	100. per- centil
<i>Pct. af disponibel indkomst</i>										
Permanent forhøjelse af FoU-fradraget	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07
Forhøjelse af loftet over skattekreditter	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
Samlet virkning	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09

Anm.: Se anmærkninger til tabel 5.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag samt svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 93 af 25. november 2020.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen

Finansminister